

Dina

Ell diu:

—Seria interessant saber d'on ho has tret, això.

I jo dic:

—Interessant, interessant —vagi-se'n a pastar fang.

I faig fora la gata del sofà. Perquè el catedràtic llavors ja no dormia al llit. Creia que la gata continuaria pixant-s'hi. Però no és cap ximple, ella, va entendre de què anava i va començar a prendre mides al sofà.

Per això li dic:

—Miri quin plàstic. I no sembla pas un xopador per als nens. Aquells són de color marró. Ningú es pensarà que vostè es pixa.

Ell em mira des de la butaca i diu:

—¿Qui, ningú? A mi no em ve a veure ningú.

I jo dic:

—Doncs no ho sé. Si li fa vergonya el xopador...

I ell diu:

—No és això, dóna'm un Validol, sisplau.

I amb la pastilla a la boca, calla.

Jo faig una mica de soroll amb el plàstic i vaig a la cuina a donar el menjar a la gata. Però la Llúcia encara no sap que no li porto res de bo. I per això em pica les cames amb el cap, com si jo tingués alguna cosa per a ella. Té el cap dur, com una bola de billar.

Una vegada jo estava recolzada al billar quan el Volòdia va fer picar la bola. I la bola em va anar a parar de dret al canell. Després se'm va inflar tota la mà.

Ell va dir: «Perdona'm, perdona'm».

I jo pensava: «Sí, home, perdona'm. Si haguessis rebut tu... Tu sí que tens la mà com el canó d'un tanc. No una bola de billar, no, a tu se't pot picar directament amb la bola de les bitlles. No et passaria res. Com si sentissis ploure». El catedràtic té les mans diferents. ¿A qui es deu assemblar, el Volòdia?

Obro la nevera i dic:

—Si tu te'n vas, nero, nero, nero. Si tu te'n vas, ¡nero, nero, nas!

La Llúcia em mira i entén que no li tocarà res. Encara que jo no canti pas per a ella. M'ha vingut al cap. Però la Llúcia és una gata intel·ligent i entén les veus. I en la meua veu segurament se sent: «No hi ha res per a tu, Llúcia, res de res». Ostres, ¿què li puc donar, a aquesta bèstia?

El catedràtic ja fa temps que no té res per a la Llúcia. De fet, si pogués, ja l'hauria llançat per la finestra. Però no pot. Perquè els catedràtics no llancen els gats per la finestra. Tenen altres ocupacions. A més, la Llúcia hi hauria tornat. Si un gat ha començat a pixar-se al llit d'algú, això no s'acaba així com així. M'ho va dir la mare, quan el pare va començar a beure molt. Potser també ho diu ara, però a mi tant me fa. Ara visc amb la família del catedràtic. Bé, ell no s'hi fa notar gaire, en aquesta família, aquí cadascú té les seves cabòries.

Doncs la Llúcia, intel·ligent, es gira i, amb un somriure despectiu, surt de la cuina. Igual que una princesa cigne. Com en els dibuixos animats o al ballet. Ja no me'n recordo. Total, una Maia Plisètskaia.* Però jo no en tinc la cul-

* Una de les màximes figures del ballet rus durant l'època soviètica. (*N. de la T.*)

pa. Jo, expressament per a ella, he passat pel súper, però allà hi havia aquell nen. És que tinc una norma: cada vegada una sola cosa. Encara que hi hagi milions de coses per triar, encara que hi hagi el millor... Encara que hi hagi galetes angleses, aquelles amb trossos de xocolata i nous. Tan toves que ni cruixen. La metgessa, però, ha dit que prou líquid. No més d'un litre al dia, perquè les cames se m'inflen. Amb aquestes galetes acabes bevent de tot, i ¿com ho controles, si has pres un litre o més? Per això la norma és: un sol producte. Bé, no només és per això.

Doncs de cop apareix aquell nen. Uns quatre anys, a ull. Tot ell un bombonet. Als quatre anys, els nens són molt bombonets. S'aguanta allà baix sobre les cametes i explica alguna cosa a la mare, que porta dins del cistell la margarina Rama i el pa. Intenta posar-se de puntetes. Té un aspecte culpable, com si sabés que li diran que no, però tampoc pot aguantar-se i no demanar. Perquè només té quatre anys i és un bombonet, i això vol dir que té el dret màgic de demanar, fins i tot quan no es pot demanar res. Aquest dret després desapareix. Només cal que creixi una miqueta. D'altra banda, els pares ja tenen una mica de diners. Me'ls miro una estona i penso: «Va, ensenya'm el que vols. Avui sóc la teva fada».

La Llúcia devora el seu Whiskas cada dia. Però ell és molt petit, assenyala alguna cosa i jo no l'entenc. Miro cap a aquella banda i no acabo d'entendre si vol la melmelada de gerds o la compota de cireres. Veig només que sa mare, que du la margarina, li ha fet que no, de cap manera, amb el cap. Jo em dic a mi mateixa: «No et desesperis, homenet, ensenya-m'ho un altre cop».

I ell aixeca el braç, però tampoc ho aclareixo. Ells han anat cap a la caixa i jo continuo pensant, allà, al costat del prestatge: «¿Compota o melmelada? Personalment estic a

favor de les cireres. La mare les comprava només en grans ocasions, i jo n'escopia els pinyols des del balcó, apuntant als homes calbs. ¿Compota o melmelada?»

Però, d'altra banda, la melmelada es pot untar sobre el pa i llavors dura més. Les cireres desapareixeran en deu minuts. Bé, cal sumar-hi els deu minuts d'entreteniment amb els pinyols al balcó.

¡Merda, si no fos per la maleïda norma!

A un jueu li pregunten: «¿Vol entrepà de carn o de mantega?»

I ell contesta: «De carntega».

¡Que llest!

El nostre catedràtic també és jueu. Però no és llest. Vull dir que com a catedràtic segurament és intel·ligent, però com a jueu, no gaire. Viu, tothom passa d'ell i a casa seva no té un pa a la post. S'ho ha muntat així. Però podria viure d'una manera diferent. Total: que, si no fos per la meva norma, també complauria la Llúcia. ¿Compota o melmelada, d'una punyetera vegada?

Giro el cap i miro si hi ha càmeres. Sembla que no. Llavors començo a comptar els pots. Així és més còmode. De petita, quan comptàvem jugant a cuc i amagar, assenyalàvem el pit amb el dit. I jo també compto «trenta, quaranta, l'ametlla amarganta, pinyol madur, vés-te'n tu», i surt melmelada de gerds. Em giro un altre cop i agafo les cireres. Vés a saber què deuen voler dir aquestes cançons de comptar i parar.

A la caixa no s'han adonat de res i jo he sortit al carrer. Aquells dos ja caminen cap a la parada del bus.

—Mira aquí —dic al nen, mentre la seva marona està distreta mirant els anuncis. Segurament vol llogar un pis—. ¿Veus?

Ell mira el pot i somriu. I jo penso: «Doncs eren les cireres».

Li dic:

—Agafa'l.

Ell l'agafa i em diu, molt fluixet:

—Gràcies.

Al cap de deu segons ella em crida per darrere:

—¡Nena!

I jo penso que déu n'hi do, ¿on has vist nenes prenyades de vuit mesos? Sóc una fada. Ara, és clar, la gata es queda sense menjar. Encara bo que he passat pel súper i hi he agafat un plàstic. És massa gran, la mare que el va..., he hagut de portar-lo de la secció de cuina als emprovadors. Amb prou feines em podia cordar l'abric, i això que és dues talles més gran del que em toca. Però ara la Llúcia ja no ens fa cap por. Neteges el plàstic i ja està. És clar, seure sobre un plàstic és un pèl estrany, com si seguessis sobre la taula. Perquè el plàstic és florejat. I el cul rellisca, segur.

A l'escola, la nostra *teacher* es vestia així. Tota de coloraines. El meu pare, quan la va veure, es va posar a cantar «Els pomers floreixen», del compositor Martínov. Allà mateix, al passadís de l'escola. Ell no sabia que hi hauria reunió de pares i ja anava trompa després de la feina. La mare li havia dit que no es preocupava gens de la meua educació i per això després li va pegar amb el diari al cap, perquè parés de cantar.

La *teacher* que li dèiem *Tugeza** ens feia aprendre uns versos magnífics: «Maza, faza, siste, braza, hend in hend viz van enaza».

Després, trista, mirava per la finestra mentre ens tornàvem bojos. Semblava que tingués més ganes de sentir el timbre que nosaltres. Perquè nosaltres, de fet, no l'esperàvem. Ja ens estava bé tot. Una vegada va aparèixer el direc-

* De l'anglès *together*. (N. de la T.)

tor, atret pel soroll que fèiem. Va esbrincar la Tugeza davant nostre.

De sobte el catedràtic també comença a cridar des de la seva habitació:

—¡Dina!

I després una altra vegada:

—¡Dina!

Com si hi hagués un incendi. O com si Dina volgués dir ¡Déu meu, que cansat que estic d'aquesta vida! Entro a l'habitació i li dic:

—¿I per què ha tret el plàstic? L'he portat expressament per a això.

I ell:

—¡Quina barra!

I jo:

—¿Qui, jo?

Ell contesta:

—La Llúcia.

I ella puja al sofà.

Vaig a buscar el drap al lavabo pensant: «És culpa meva. S'ha venjat perquè no li he portat el seu Whiskas».

El catedràtic em segueix dient:

—¿Saps per què les persones conreen el bon gust?

Jo li contesto:

—No, no ho sé. Aparti's, sisplau, he de passar.

I ell diu:

—Per sofrir constantment la vulgaritat que les envolta.

I jo li dic:

—Mira que interessant.

I ell continua:

—El masoquisme no és pas allò que es va inventar el graciós senyor Masoch. Flagel·lant-se el cul, aquell austríac bromista senzillament s'entretenia, recordava les alegres

èpoques de la infància. El senyor Sacher no coneixia el veritable odi de si mateix. S'inventava tranquil·lament unes dones estranyes que necessitaven vés a saber què.

Jo li dic:

—¿Qui s'inventava què?

El catedràtic em mira, després alça el dit i diu:

—El qui s'odia a ell mateix de veritat, conrea el bon gust a l'interior. Sap com fer-se vulnerable.

I llavors jo li dic:

—¿Així que ha tret el plàstic del sofà expressament?

Sempre havia sospitat que li faltava un bull.

La Vera diu que havia treballat en un manicomi. No sé si d'infermer o d'alguna altra cosa. O potser la Vera em pren el pèl. Li sap greu que l'hagi abandonada després de vint anys de vida conjunta. Però a ella li queda el Volòdia. I ara, jo. Encara que, pel que fa a mi, no sé si és cap gran al·licient. Per a mi no ho seria. Per cert, ¿és hereditari? Això d'abandonar la dona al cap de vint anys, vull dir. Perquè si és així, el mato ara mateix, el Volòdia. Amb un ganivet, a la nit. I al matí, quan es desperti, descobrirà que ja és mort. Fa riure. El professor diu:

—No em cal, Dina, el teu plàstic. El que vull és que la Llúcia deixi d'orinar-se'm al llit.

I jo li responc:

—Ella ho fa allà on vol, és a dir, que no sé per què ha tret el plàstic, vostè. M'ha costat bastant prendre'l a la botiga.

I ell diu:

—¿Així que robes, a més a més?

«És clar que robo, ¿què vol que faci?»

I li contesto:

—Deixem-ho estar.

Ell diu:

—D'acord.

I li veig als ulls que no pot deixar-ho estar. Ell no pot ser parent d'una lladra. El treu de polleguera. Perquè ell és d'allò, catedràtic.

Però jo dic:

—Vostè és catedràtic, però no entén les dificultats d'un període de transició.

Ell diu:

—¿De què parles?

—Doncs quan vau anar a defensar la Casa Blanca* amb aquell, el Rostropóvitx, i el rifle, ¿no sabíeu que després us pagarien el sou amb mig any de retard? El Rostropóvitx sí que cobraria, però vosaltres, no.

Ell em mira i em diu:

—Jo no portava cap rifle.

Jo dic:

—Vostè, no. El Rostropóvitx sí que en portava. Ho vaig veure per la televisió. No s'ho prengui al peu de la lletra.

Ell diu:

—Ets tan estranya... ¿Què hi té a veure això?

I jo dic:

—Doncs sí que hi té a veure. Cal saber sortir-se'n. El Rostropóvitx ja no ho necessita. Ell té un rifle. I vostè, en canvi, hauria d'aprendre'n.

Ell diu:

—Jo sóc professor de literatura i tinc el cor delicat.

—Ja ho sé tot sobre el seu cor.

Com en una cançó del Leonid Utiósov.** Aquella que es canta amb veu de be.

* El parlament rus; referència al cop d'estat del 1991. (*N. de la T.*)

** Cèlebre cantant soviètic dels anys trenta. (*N. de la T.*)